

«ኡኩና ኪጃንግ»

ቶርባ ኪጋምቤላ

በነዋሪዎች መካከል አለመግባባት ሲፈጠር፤ በጎረቤታዎች መካከል ፀብ ሲከሰት፤ በትዳር ውስጥ መቃቃር ሲደርስ፤ እርቅ ወርዶ ሠላም እንዲሰፍንና የተጋጨ ታርቆ አማን እንዲወርድ የአገር ሽማግሌዎች ተሰባስበው የሚመክሩበት ሥፍራ ነው።

የአካባቢው የእድሜ ባለፀገዎች ፀና ያለ ጉዳይ ሲገጥማቸው የሚወያዩበት፤ በችግሮቻቸው ዙሪያ በግልፅነት የሚመክሩበት፤ አንተም ተው፤ አንቺም ተይ ብለው የሚገስፁበት፤ በዳይ የሚክስበትና ጥፋተኛ የሚቀጣበት፤ ተበዳይም ተክሶ ቅሬታውን የሚፍቅበት፤ እንዲያም ዓይነቱ መልካም ያልሆነ ተግባር ዳግም እንዳይፈፀም ቃል የሚግባቡበት ጠንካራ ባህላዊ ልማድ አላቸው - አኝዋኮች።

በጋምቤላ ክልል ውስጥ በአቦቦ አቅራቢያ የሚገኝ የአንድ ገጠር ቀበሌ መጠሪያም ነው። ወደ አማርኛ ሲመለስ < የዛፍ ሥር ውይይት > እንደ ማለት ነው- በአኝዋክኛ « ኡኩና ኪጃንግ »።

በልማት ኋላ ቀርተዋል፤ ዘመናዊ እውቀትም አልቀሰሙም ብለን ከምንፈርጃቸው የአኝዋክ ብሔረሰብ የአገር ሽማግሌዎች የዛሬው ትውልድ ምን ይማራል? በእለታዊ ፀብ ደም ተቃብተው በህይወት የሚፈላለጉትን፤ በግጦሽ መሬት ይገባኛል ጎራ ለይተው የሚቆራቆሱትን በዛፍ ጥላ ስር አሰባስበው በማስማማትና በማስታረቅ አብሮነትን የመፍጠር ጥንታዊ ባህላዊ ሥርዓት ካላቸው የአኝዋክ አዛውንቶች የአሁኑ ትውልድ ምን ይቀስማል?

ሥልጣኔ ጎብኝቶኛል፤ ሣይንስና ቴክኖሎጂም ከደጃፊ ዘልቋል ብሎ የሚኩራራው የአገሪ ፖለቲከኛ ከእነዚያ ጨርሶውኑ ፊደል ካልቆጠሩት

የአኝዋክ ብሔረሰብ አዛውንቶች ስለመቻቻል፣ ስለመመካከርና በግልፅነት ስለመነጋገር ካላቸው በጎ ልማድ ተሞክሮ ሊወሰድ ይገባል እላለሁ።

በአገር ውስጥና በውጭው ዓለም ከፍተኛውን ዘመናዊ ትምህርት ቀስሜያለሁ፤

«ምሁር» የሚለውን ካባም አጥልቄያለሁ፤ የፖለቲካ ፓርቲ መስርቼ፣ ፕሮግራሜን ነድፌ፣ በዚህም ዙሪያ አባላቴን መርቼ አታግላለሁ፤ ደጋፊዎችንም አሰባስቤ ለሥልጣን በመብቃት አገር አስተዳድራለሁ ብሎ የሚነሳሳ ማንኛውም «ፖለቲከኛ» ከዚያ ማዶ ጠረፍ ካለ ከፊል አርብቶ አደር የሚማረው በርካታ ቁም ነገር እንዳለ ነው የማምነው።

እኔ ያልኩት ካልሆነ ሞቼ ልገኝ - በመቃብሬም ላይ አበባ ይቀመጥ፤ እኔ ካቀረብኩት ሐሳብ በቀር ሌላውን ላልቀበል እርም ይሁነኝ፤ ይኼ ካልሆነ ድርድሩም ቢሆን ከጫማዬ ሥር ይውደቅ ብሎ ማለትን እኒያ የአኝዋክ አዛውንቶች ሰምተው እንዴትስ ታዝበውት ይሆን?

በዚህ ዓመት መጨረሻ ገደማ የሚካሄደው አገራዊ ምርጫ ከሥጋትና ብጥብጥ ነፃ በሆነ ሁኔታ ተጠናቅቆ አሸናፊውም ሆነ ተሸናፊ ተፎካካሪዎች ውጤቶቹ ምንም ይሁን ምን ጨዋነት በተሞላበት መንፈስ በፀጋ ተቀብለውና ተከባብረው የሚለያዩበት እንዲሆን የብዙዎች ምኞት ነው። ውድድር ካለ ሁሌም አሸናፊ በተቃራኒውም ተሸናፊም ሊኖር ግድ ነው። ተወዳዳሪዎች እነዚህን ሁለት ነገሮች አምነው መቀበል ይኖርባቸዋል። የአገሬ የፖለቲካ ፓርቲዎች ጣፋጭ የሆነውን በምርጫ ማሸነፍና መንግስት መመስረትን ብቻ ሳይሆን “ተሸንፎ” ለቀጣዩ ምርጫ የቤት ሥራን እየሠሩ መቀመጥንም አስመልክቶ ወደ ውድድሩ ሜዳ መዝለቅ ይኖርባቸዋል።

ምርጫው ሠላማዊ ፉክክር እንዲሆን መሠረት እንደሚያሰጥ በታመነበት በምርጫ ስነ ምግባር ደንብ ዙሪያ ከመከረው የጠረጴዛ ውይይት < መድረክ ፓርቲ > ራሱን የማግለል መጥፎ ዜና ሲሰማ መላውን ሕዝብ ክፉኛ አሳዝኗል - ቅርም አሰኝቷል። ቢሆንም ሂደቱ ቀጥሏል። ሲሆን ሲሆን ምርጫው በሠላማዊ ሁኔታ ተጀምሮ እንዳማረበት በጨዋ ደንብ ከዳር ይደርስ ዘንድ ከምኞት ባሻገር እውን ሆኖ እንድናየው ሁሉም የአገሪ ፖለቲካ ፓርቲዎች የበኩላቸውን ሚና ቢወጡ እንዴት ሽጋ በሆነ ነበር። አሁንም ጊዜው አልመሸም። “መድረክ” ልዩነቱን በሰለጠነ መንገድ በጠረጴዛ ዙሪያ የመወያየት ባህልን አምኖ ሊቀበለውና ሊተገብረው ቢችል በሀገራችን ለድርድር ፖለቲካ መዳበር አይነተኛ አስተዋጽኦ አለው።

የብጥብጥ፣ የሁከት፣ የነውጥ፣ የግርግር፣ የሆይ ሆይታና የሽኩቻ የምርጫ ውድድሮችን ለማስተናገድም ሆነ በዚያ ዓይነቱ ፉክክር ውስጥ ተሳታፊ ሆኖ ለማለፍ በእውን ሣይሆን በህልምም ጭምር አያሳየን። እኛ ኢትዮጵያዊያን ለወደድነው ለመረጥነው ድምፃችንን በነፃነት እንድንሰጥ ሁኔታዎች ቀና እንዲሆኑልን እንመኛለን።

የኢትዮጵያ ሕዝብ ካሁን በፊት በተከፈለው አላስፈላጊ የሕይወት መስዋዕትነት እጅጉን አዝኗል። እንደዚያ አይነቱን አማራጭ ዛሬ ሊሸከም የሚችል ትክክል አላደነደነም፤ ጫንቃም አላዘጋጀም - የኢትዮጵያ ሕዝብ።

የአገሪ ሕዝብ በመወያየት፣ በመመካከርና በመደራደር መልካም ራእይ፣ ብሩህ ተስፋና የሐሳብ አብላጫ ያላቸውን ለመቀበል የዘረጋውን እጆቹን ዛሬም ቢሆን አላጠፈም - ሠላማዊ መንገድ ለእድገት ለብልፅግና ትልቅ መሰላል ነው። “የድርድር ፖለቲካ” በሀገራችን ብዙ ያልዳበረ ቢሆንም ስልጣኔውና ቴክኖሎጂው ዘልቋቸዋል በምንላቸው ሀገራት መካከልም ቢሆን በፖለቲካ ፓርቲዎች መካከል የሃሳብ ልዩነት ሁሉም ይንፀባረቃል። ነገር ግን አለመግባባት ሲፈጠር በጠረጴዛ ዙሪያ መፍትሔ ይፈልጋሉ። አንዲት ነገር በመስጠት ሌላ ነገርን የመቀበል ባህልን ይመርጣሉ።

“የግደል ፍለጠው”፤ “የግፋ በለው ጥረገው”፤ “ቁረጠው”፤ “የያዘው ጨፍልቀው”፤ “የአጥፋ ጨርሰው”፤ ነጩን በቀይ ሽብር አቅልመው” የመሳሰሉ የፖለቲካ አማራጭ መስመሮች በዛሬው ሥልጡን ዓለም በሮቻቸው እስከ ወዲያኛው ላይከፈቱ ተከርካሪዎቻቸዋል። በአገራችን ይህ አካሄድ ከእንግዲህ ቦታ እንደሌለው መቼም ግልፅ እየሆነ መጥቷል። በመሆኑም እልህ አስጨራሽ ቢሆንም በጠረጴዛ ዙሪያ የውይይት ባህልን ማዳበር ውጤቱ ጣፋጭ፤ ለሁሉም የሚበጅ ነው።

በድርድሩ ስምምነት ዙሪያ ላልተሳተፉችሁ የሀገሪቱ የፖለቲካ ፓርቲዎች አንድ ነገር ልንገራችሁ። ዛሬ የአገሪቱ ሰው በደም ግብር የሚከፈልበት የፖለቲካ የሥልጣን ሽግግርን ከቶውኑ ላለማስተናገድ ከራሱ ጋር ቃል ኪዳን ገብቷል። ከእንግዲህ በሀገራችን ለሁከትና ለነውጥ ፈረስ መጋለቢያ ሜዳ እንዳይኖር ማድረግ ይኖርብናል።

ለመድረኮች የማስተላለፊው መልዕክት፡- ከአኝዋክ አዛውንቶች የምትወስዱትን በጎ ተሞክሮ ይዛችሁና ለሰላማዊ የሥልጣን ሽግግር በእምነት ለራሳችሁ ቃል ገብታችሁ በፅናት ለመቆም አሁንም ፀሀይዋ ሙሉ በሙሉ ገና አልጠለቀችሁም እላለሁ። ቸር ይግጠመን!

